Hukuk Bölümü 2005/73 E., 2005/117 K.

- **OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 15]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2942 S. KAMULAŞTIRMA KANUNU [Madde 21]

"İçtihat Metni"

O L A Y: 18.3.1997 gün ve 73 numaralı Encümen Kararı ile, Bahşi Mahallesi 42 ada, 2, 3, 4, 6, 7 ve 8 no'lu parsellerin, sebzecilikle iştigal eden şahıslara kapalı sebze hali oluşturulmasının halkında menfaatine olacağı düşüncesiyle belediye hizmet alanı olarak kamulaştırılmasına, Encümence karar verilmiş ve bu karar Kaymakam tarafından onanmıştır.

Bunun üzerine, söz konusu parsellerin malikleri kamulaştırma işlemine karşı dava açmayıp, bedel artırımı davaları açmışlardır.

17.3.1998 gün ve 26 numaralı Encümen Kararı ile, 18.3.1997 gün ve 73 sayılı Encümen Kararı gereği Bahşi Mahallesi Selçuk Sokak'ta kamulaştırılması yapılan 42 ada, 2, 3, 4, 6, 7 ve 8 no'lu parsellerden 42 ada, 2, 3, 4, 6,7 no'lu parsellerle ilgili olarak 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi gereği kamulaştırmadan vazgeçilmesine, davacıya ait 42 ada, 8 sayılı parsele isabet eden 36 m2 miktarındaki yerin sebze hali zabıta kontrol noktası olarak kamulaştırılmasının yapılmasına karar verilmiştir.

Davacı, 17.3.1998 günlü Encümen Kararından, bu kararın diğer parsel maliklerinin açtığı bedel artırımı davasına ilişkin dosyaya gönderilmesi üzerine haberdar olmuş ve 17.3.1998 gün ve 26 sayılı kamulaştırma kararının iptali istemiyle idare mahkemesinde dava açmıştır.

SAMSUN İDARE MAHKEMESİ; 4.10.2000 gün ve E:2000/1128; K:2000/689 sayı ile, dava konusu işlemin iptali yolundaki 17.3.1999 gün ve E:1998/482; K:1999/190 sayılı kararının, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 21. maddesinde, idarenin kamulaştırmanın her aşamasında kamulaştırma kararı veren ve onayan yetkili merciin kararı ile kamulaştırmadan tek taraflı olarak kısmen veya tamamen vazgeçebileceğinin hükme bağlandığı, aynı Yasanın 24. maddesinde, 21. maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıkların adli yargıda çözümleneceği hükmünün getirildiği, olayda, 42 ada, 2, 3, 4 , 6, 7 sayılı parseller ile davacıya ait aynı ada, 8 sayılı parselin kapalı sebze hali yapılması amacıyla kamulaştırılmasına karar verildiği, dava konusu işlemle, 2, 3, 4, 6 ve 7 sayılı parsellerin kamulaştırılmasından, idarece, 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi uyarınca vazgeçildiği, davacıya ait parselin ise kamulaştırılmasından vazgeçilmeyerek amacı değiştirilmek suretiyle kamulaştırmanın devamına karar verildiğinin anlaşıldığı, kamulaştırma kararının tebliğinden sonra bedel artırımı davası açan davacının diğer parsellere yönelik bedel artırımı davalarında idarenin kamulaştırmadan vazgeçtiği yolundaki dava konusu işlemini öğrenerek açtığı bu davada, idarenin 8 sayılı parsele yönelik olarak kamulaştırmadan vazgeçmeme şeklindeki iradesinin yukarıda belirtilen 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi uyarınca incelenmesi gerektiği, bu durumda, davanın aynı Yasanın 24. maddesi uyarınca adli yargıda çözümlenmesi icap ettiğinden, işin esası incelenerek verilen kararda isabet görülmediği gerekçesiyle DANIŞTAY 6. DAİRESİ'nin 23.5.2000 gün ve E:1999/3996; K:2000/3228 sayılı kararıyla bozulması üzerine, bozma kararına uymak suretiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, DANIŞTAY 6. DAİRESİ'nin 11.4.2002 gün ve E:2001/866; K:2002/2205 sayılı kararıyla onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı, aynı istekle bu kez, 4.9.2002 gününde adli yargı yerinde dava açmıştır.

LADİK ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 12.11.2003 gün ve E:2002/213; K:2003/184 sayı ile, davanın, belediye tarafından 42 ada 8 parsele ilişkin kamulaştırma kararının iptali davası olduğu, tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, Ladik Belediyesi'nce toplu olarak encümen kararıyla 42 ada 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 parsel sayılı taşınmazların kapalı sebze hali oluşturulmak üzere kamulaştırıldığı, daha sonra 8 parsel sayılı taşınmaz dışındaki taşınmazların kamulaştırılmasından vazgeçildiği, ancak, 8 parsel sayılı taşınmazın 36 metrekarelik kısmına ilişkin kamulaştırma işleminden vazgeçilmediği, aksine bu kısmın bu defa da sebze hali zabıta kontrol noktası olarak kamulaştırılmasına karar verildiğinin anlaşıldığı, uyuşmazlığın, 8 parseldeki 36 metrekarelik kısımda encümen kararıyla gerçekleştirilen zabıta kontrol noktasına dönüştürme işleminin yeni bir kamulaştırma işlemi olarak kabul edilip edilmeyeceğinden kaynaklandığı, Danıştay'ın bu işlemi ayrı bir kamulaştırma işlemi olarak kabul etmediği, belediyenin 8 parseldeki kamulaştırmadan vazgeçmeme şeklindeki iradesinin 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi uyarınca incelenmesi gerektiğini ve idari yargının görevli olamayacağını belirttiği, mahkemelerince, belediyenin yapmış olduğu zabıta kontrol noktasına dönüştürme işleminin yeni bir kamulaştırma işlemi olarak kabul edildiği, böyle olunca da kamulaştırma işleminin dava dilekçesinde belirtilen sebeplerle iptalini isteme yerinin idari yargı olması gerektiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M.Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Serap AKSOYLU, H.Ayfer ÖZDEMİR, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 26.12.2005 günlü toplantısında;

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Başkanlıkça, idari yargı dosyasının da ilgili mahkemesinden getirtildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ : Raportör- Hakim Nurdane TOPUZ'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;

-İlgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Ahmet Yahya ÖZDEMİR'in davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 17.3.1998 gün ve 26 sayılı encümen kararının, davacıya ait parselin kamulaştırılmasından vazgeçilmemesine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 21. maddesinde "İdare kamulaştırmanın her safhasında kamulaştırma kararı veren ve onaylayan yetkili merciin kararı ile kamulaştırmadan tek taraflı olarak kısmen veya tamamen vazgeçebilir. Şu kadar ki, dava sırasında vazgeçme halinde dava giderleri ile harç, harcanan emek ve işin önemi gözetilerek mahkemece maktuen takdir olunacak avukatlık ücreti idareye yükletilir" denilmiş; 24. maddesinin ikinci fıkrasında ise, bu madde ile 21, 22 ve 23. maddelerin uygulamasından doğacak anlaşmazlıkların adli yargıda çözümleneceği belirtilmiştir.

Kamulaştırma işlemi, kamu yararı kararı verilmesi ve bu kararın onaylanması yada onaylı imar planı varsa yetkili icra organınca kamulaştırma işlemine başlandığını gösteren bir karar alınması, kamulaştırmanın tapu siciline şerh edilmesi, kamulaştırılacak taşınmazın kıymetinin takdiri, kamulaştırma karşılığının veya ilk taksitinin milli bankalardan birine hak sahibi adına yatırılması, kamulaştırma işlemine ilişkin kararların noter vasıtasıyla taşınmaz sahibine tebliği, bu kararların ilanı gibi bir dizi işlemden oluşmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, 18.3.1997 günlü işlemle, 42 ada, 2, 3, 4, 6 ve 7 sayılı parseller ile davacıya ait aynı ada, 8 sayılı parselin kapalı sebze hali yapılması amacıyla kamulaştırılmasına karar verilerek yukarıda belirtilen işlemlerin yapıldığı; bunun üzerine tüm maliklerin bedel artırma davaları açtığı; daha sonra idarece, 17.3.1998 günlü işlemle, 2, 3, 4, 6 ve 7 sayılı parsellerin kamulaştırılmasından 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi uyarınca vazgeçildiği; davacıya ait 8 sayılı parselin ise kamulaştırılmasından vazgeçilmeyerek sebze hali zabıta kontrol noktası olarak kamulaştırılmasına karar verildiği; diğer parsellere yönelik bedel artırma davalarında idarenin kamulaştırmadan vazgeçtiğini öğrenen davacının, sözü edilen 17.3.1998 günlü işlemin kendi parseline yönelik kısmının iptali istemiyle bu davayı açtığı anlaşılmıştır.

Dava konusu 17.3.1998 günlü encümen kararında, 18.3.1997 günlü encümen kararıyla kamulaştırılmasına karar verilen toplam altı parselden diğer beş parselin kamulaştırılmasından vazgeçildiğinin belirtilmesine karşılık, davacıya ait 8 sayılı parsel yönünden her ne kadar "kamulaştırılmasının yapılmasına" denilmiş ise de; 1997 yılında yapılan kamulaştırma işlemi ortadan kaldırılmadığına ve kamulaştırmaya ilişkin yukarıda sayılan usuli işlemler de yeniden yapılmadığına göre, olayda yeni bir kamulaştırma işleminin varlığından söz etmek olanaksızdır.

Bu durumda, davacıya ait parselin kamulaştırılmasından vazgeçilmemesi, kısmen kamulaştırmadan vazgeçilmeyi olanaklı kılan 2942 sayılı Yasa'nın 21. maddesi ile idareye tanınan yetkinin kullanılmasının doğal bir sonucu olduğundan, davanın görüm ve çözümünde aynı Yasa'nın 24. maddesi uyarınca adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ladik Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12.11.2003 gün ve E:2002/213; K:2003/184 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.12.2005 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.